Nr. 73.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we WTOREK DNIA 11 WRZEŚNIA V. S. 1817 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

(*Z gaz. Conserv. Impart.*) *Petersburg, dnia 30 sierpnia.* We środę, dnia 29 t. m., NN. Cesarzowe *Elżbieta* i *Marya*, w towarzystwie Jego Cesarzowicowskiey Mości W. Xiążecia *Mikołaia* i Królewica Jmci Xiążęcia Pruskiego *Wilhelma*, przybyły z letniey rezydencyi do stolicy. Nazaiutrz w dzień uroczystości imienia N. Cesarza Jmci i orderu ś. *Alexandra Newskiego*, NN. Cesarzowe po odebraniu powinszowań od wielkich urzędników dworu, wyższych oficerow gwardyi i woyska, kawalerów orderu i ciała dyplomatycznego, udały się z świetnym orszakiem do kościoła ś. *Alexandra Newskiego*, gdzie zebrane było wyższe duchowieństwo. NN. Cesarzowe słuchały wielkiey mszy odprawioney ze zwykłą okazałością i obrzędami. Po zakończonem *Te Deum*, NN. Cesarzowe udały się do pałacu Tauryckiego, gdzie był wielki obiad u N. Cesarzowey *Elżbiety*. Wieczorem miasto oświecone było.

We środę d. 29, w wigilią święta N. Cesarza Jmci, Poseł francuzki dał wielki obiad, na który zaproszone były osoby nayznakomitsze; spełniano toasty za zdrowie N. Pana i Nayjaśnieyszey Jego Rodziny.

Z Bożey Łaski
MY ALEXANDER PIERWSZY

Cesarz Samowładca wszech Rossyy etc. etc. etc.

Naszemu Kurlandzkiemu Cywilnemu Gubernatorowi Rzeczywistemu Radcy Stanu Staneke.

W oznakę gorliwey służby waszey, zaświadczoney przez Jenerała Gubernatora Ryzkiego, Naymiłościwiey mianuiemy Was Kawalerem orderu Swiętey Anny pierwszey klassy, i rozkazuiemy abyście znaki takowego orderu przy piśmie ninieyszem dołączone, włożyli na siebie i według ustanowionych prawideł nosili.

ALEXANDER

W Carskiem siele sierpnia 15 dnia 1817 roku.

Naymiłościwiey mianowani Kawalerami orderów: *Swiętego Włodzimierza trzeciey klassy*: Rzeczywisty Radca stanu *Kamarow* Dyrektor rękodzielni szklannych i porcellanowych J. C. M. Radca stanu *Zurawlew*, Pomocnik Sekretarza Stanu Rady Państwa w udziale praw. Tegoż orderu *czwartey Klassy*. Podpułkownik *Szulgin* i Kapitan *Chatow* proffessorowie w pierwszym kadeckim korpusie.

(*Z Poczty Połnocney*) *Petersburg, dnia 1go września.* Członek Rady Państwa, Jenerał piechoty, Xiąże *Gorczaków 1*, na własną prośbę, uwolniony został, z przyczyny słabości zdrowia, od służby, z pensyą dziesięć tysięcy rubli na rok.

Były Nauczyciel Jego Cesarzowiczowskiey Mości W. Xiążęcia *Mikołaja*, Radca Stanu *Sztorch*, naymiłościwiey mianowany został Rzeczywistym Radzcą Stanu.

Z Gatczyna dnia 25 sierpnia. Nayjaśnieyszy Cesarz Jegomość przybył tu dziś o godzinie 6tey po południu, a po wieczerzy, o godzinie 8mey, udał się w dalszą podróż do *Łuki*.

Z Łuki dnia 27 sierpnia. Wczoray o godzinie 4tey zrana przejeżdżał tędy Nayjaśnieyszy Cesarz Jegomość i udał się, w pożądanym stanie zdrowia, do *Porchowa*.

Historyia odkrycia skutkow rośliny Wodnego szylniku Alisma Plantago (*Żabieniec Babka wodna.*)

Pan *Swinin* w xiędze swoiey pod tytułem: *Niewątpliwe lekarstwo od ukąszenia psa wściekłego*, o odkryciu własności zbawiennych *Szylniku wodnego*, tak mówi: „Przyiaciel móy bywaiąc często w gubernii Tulskiey, nieraz widział, iak prawie cudownym sposobem roślina ta zapobiegła strasznym skutkom ukąszenia psa wściekłego, a nawet ratowała i takich, którzy już do zupełnego doszli byli szaleństwa, to iest iuż się lękali wody i rzucali się na ludzi. Tym sposobem leczył od wścieklizny uwolniony od służby żołnierz przez lat dwadzieścia pięć, i nikomu się niezwierzał sekretu swoiego. Przyiaciel móy iednakże przez prośby i nagrody przyszedł do tego, że wspomniany żołnierz odkrył mu taiemnicę leczenia, a razem opowiedział iakim sposobem nabył wiadomości o własnościach tey rośliny: „Razu iednego, mówił żołnierz, kiedym poszedł do lasu, to było zaraz po moiem uwolnieniu od służby, postrzegłem biegącego naprzeciw mnie psa z naszey wsi, który od kilku dni iuż był wściekłym i kąsał ludzi; z przestrachu wlazłem natychmiast na drzewo, a pies przybliżył się do błota pozostałego po wyschłey kałuży, i począł kopać ziemię przedniemi łapami z całey siły, wykopawszy takim sposobem iakiś korzeń, z chciwością go pożarł. Przypatrywałem się wszystkim poruszeniom iego i widziałem, iż iak tylko ziadł odkopany przez siebie korzeń, natychmiast się uspokoił, piana mu iść z paszczy przestała, oczy nabiegłe krwią przyięły naturalną postać i mniey iak w godzinę przybiegł pod drzewo na którem siedziałem i kręcąc ogonem dawał mi do zrozumienia, iż zna mnie i iuż nieiest wściekły, zlazłem więc z drzewa i w rzeczy samey widziałem, że pies zdrów zupełnie. Udałem się potem nad błoto, w którem to zwierze znalazło tak zbawienne lekarstwo, w odkopaney ziemi postrzegłem ieszcze niedoiedzony korzeń, przy którym łodyga z listkami i kwiatem, dała mi zupełna łatwość poznania tey rośliny, od tego czasu począłem leczyć od wścieklizny i nigdy lekarstwo moie niechybiło w skutkach.“ Taka iest historyia tego zbawiennego odkrycia według Pana *Swinina*, lecz Pan *Lewszyn* mówi inaczey, to iest: iż się żołnierz dowiedział o tym sekrecie od chłopa iednego, kiedy ieszcze był w służbie w gubernii *Archangielskiey* i po tem za powrótem do gubernii *Tulskiey* leczyć począł. Jakkolwiekbądź, zawsze ta wiadomość doszła nas przez usta żołnierza, tego tylko powinniśmy żałować, że ani Pan *Swinin* ani Pan *Lewszyn* nie ogłosili nazwiska żołnierza, który iednakże zasługuie, aby o nim potomność wiedziała.

Królestwo Polskie

Warszawa, dnia 13 sierpnia. We czwartek, dnia 11go b. mca podług nowego kalendarza, obchodzono w tuteyszey stolicy wielkie święto, bo święto imienia N. Cesarza wszech Rossyy, a Króla Pana naszego miłościwego, tego to imienia, które z względu na Jego osobę poddane Mu ludy z rozkoszą i uwielbianiem, a obce z uszanowaniem wspominaią. Smiało rzec możemy

że ile milionow liczy podległych berłu swemu, tyle w dniu tym odebrał szczerych życzeń, aby im tak dobry, tak sprawiedliwy Pan iak naydłużey panował. Życzenie to w sercu Polaka tém iest mocnieysze, im liczniey sze, acz niedawny poddany tego Monarchy, odbiera z rąk Jego dobrodzieystwa i szczególnieyszych względów Jego doświadcza. — Rozpoczął się u nas obchod tey uroczystości dnia poprzedniego wieczorem w teatrze narodowym, gdzie po odegraney sztuce dały się słyszeć przed odsłonioną cyfrą N. Monarchy śpiewy ku czci Jego napisane, a przez narodowych śpiewaków płci oboiey wykonane przy towarzyszeniu podwóyney orkiestry. — Nazaiutrz o godzinie 8mey rano zebrali się członkowie władz wszystkich w domu Namiestnika Królewskiego dla złożenia z nim hołdu powinszowania J. C Mości W. Xięciu *Konstantemu* dla N. Pana. Po dopełnieniu tego, J. C. Mość W. Xiążę udał się około 9tey z licznym sztabem na pole między *Warszawą* a wsią *Wolą*, sławne niegdyś wybieraniem Królow Polskich, gdzie tego dnia zgromadziło się 20 kilka tysięcy woyska wszelkiey broni. Tam po odprawionem nabożeństwie i odśpiewanem *Te Deum* przez JW. *Malczewskiego* Senatora Biskupa Kuiawskiego przy wystawionym pod namiotem ołtarzu, podczas którego dawano ognia z dział bateryami, a na którem były także władze publiczne i liczne grono oboiey płci osób, woysko przeciągnęło w naypięknieyszey paradzie. Trwało to wszystko do trzeciey godziny z południa. Podczas zaś nabożeństwa pod gołem niebem, Duchowieństwo w stolicy zasyłało z ludem modły o długie i szczęśliwe Panowanie N. *Alexandra* Cesarza i Króla po wszystkich kościołach, gdzie była wszędzie tym końcem msza, i *Te Deum* śpiewano. O zwyczayney godzinie zebrali się zaproszeni goście na bal dany przez Namiestnika Królewskiego, który J. C. Mość W. X. bytnością swoią zaszczycił, i rozpoczął go tańcem Polskim z Małżonką tegoż Namiestnika. — Widowisko teatralne dnia tego było bezpłatne. — Za nadeyściem nocy, wszystkie gmachy publiczne i domy stolicy oświecono, a niektóre wcale gustownie i z dobrym skutkiem.

W Imieniu Króla

Ogólne Zgromadzenie Rady Stanu.

W sprawie zawieszonego w urzędzie Burmistrza miasta *Wizayn* w Woiewodztwie Augustowskiem Michała *Kuchcewicza* o różne przestępstwa przez mieszkańców tamecznych oskarżonego, na mocy art. 73 Ustawy konstytucyyney, i po wysłuchaniu rapportu i opinii Kommissyi Instrukcyyney, zważywszy, iż z akt śledztwa na mieyscu dawniey wyprowadzonego, i po złożeniu iuż przez Burmistrza ostatecżney podług prawa obrony, okazało się —

1mo. Ze wspomniony Burmistrz dopełnił gwałtu na osobie Stanisława *Czarnieckiego* przez wiązanie i bicie go pałaszem za niewydawanie mieyskich przywilejów, w czem odwołanie się do zalecenia Izby ówczas wykonawczey powiatu Kalwaryyskiego służyć mu za obronę nie może, gdyż wspomniona Izba kazała tylko opornych w tey mierze do miasta powiatowego bez tumultu i krzywdy osobistey odsyłać; —

2do. Iż schwytanemu złodzieiowi odebrawszy znalezione przy nim talarów 10 i rubli 3, namawiał ieszcze straż pilnuiącą do wypuszczenia onegoż, który zarzut przez świadectwo poparty samem tylko zaprzeczeniem odpiera; —

3tio. Jż Mateusza *Szyllera* gwardystę przez zemstę, iż ten o krzywdy swoie, przez Burmistrza i Kommendanta gwardyi iemu wyrządzane, skarżył na nich przed Prefektem, z szyderstwem więził; —

4to. Ze mieszkańców miasta krzywdził przez wybieranie więcey nad należność, i na swóy użytek obracanie różnych składek i podatków, i przez wymaganie od nich nieprawnych opłat w zbożu i gotowiźnie, zkąd ciż mieszkańcy talarów 2,029 zł. 1 gr. 15 pretensyi do niego zakładaiąc, udowodnić ią ofiaruią; Burmistrz zaś do kalkulacyi pociągnięty składa się tylko niemożnością złożenia rachunkow z powodu zatraconych, a częścią przez obywateli, częścią przy zawieszeniu onegoż z urzędu wziętych mu kwitów, i repartycyi, iako też użyciem zbieranych pieniędzy na mieyskie potrzeby.

Z tych powodow Rada Stanu uznaiąc wspomnionego *Kuchcewicza* Burmistrza miasta *Wizayn* w przypadku przewinienia art. 100 Nro 3, 4, 6, i 8 dekretu Królewskiego dnia 19go września 1810 roku opisanego, oddanie go pod sąd stanowi.

Działo się w *Warszawie* na posiedzeniu ogólnego zgromadzenia Rady Stanu dnia 29tego sierpnia 1817.

(podpisano) *Zaiączek.*
Referendarz Stanu
pełniący obowiązki głównego Sekretarza
ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu,
(podpisano) T. *Grabowski.*

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Niderlandy.

Bruxella dnia 1 września. Następca tronu Xiążę *Oranii*, wyjechał ztąd zawczora wieczorem o godzinie 10tey, do Francyi.

Mówią, że tuteyszy sąd specyalny zaymie się wkrótce sprawą przeciw Biskupowi gandawskiemu, *Broglio*.

Wydawca dziennika, którego Lord *Wellington* oskarżył, skazany został na 300 złt. kary pieniężney i miesiąc więzienia. Nadto pozbawiony jest na lat 5 używania prawa politycznego i cywilnego.

Francya

Paryż, dnia 29 sierpnia. Nadzwyczayny goniec, który tu dziś zrana przybył z *Madrytu*, przywiozł wiadomość, że N Królowa Hiszpańska szczęśliwie córkę powiła.

P. *Roger* (Autor Komedyi: *Adwokat*) mianowany iest członkiem Akademii francuzkiey na mieysce Pana *Suard*.

Marszałek, Xiążę *Raguzy*, mianowany iest Gubernatorem woiennym 19tey dywizyi woyskowey i wyiechał iuż do *Lyonu* stolicy swoiey dywizyi.

Xiążę *Wellington* wyiechał z tąd dnia dzisieyszego

Dnia pierwszego listopada nastąpi otwarcie obu Izb.

Podług ostatnich wiadomości z *Marsylii* upały doszły tam aż do 44 stopni.

Dnia 28 t. m. pierwszy sąd woyskowy zaymował się sprawą 5 gwardyakow, którzy w *Wersalu* uczynili zamach na życie Xiążąt i rodziny Królewskiey. Jeden z nich, *Faiseau* odkrył ten zamach. *Desbans* złączył się był tak z nim, jako i z *Chayaux*, *Nepveu*, *Guichard* i *Varaigne*, dla strzelania z okna na przechodzących Xiążąt. Przeczył wprawdzie, że rozmyślnie mówił i czynił, jednakże tak on iako i *Chayaux* osądzeni zostali na śmierć, a *Nepveu* na przepisane prawem ukaranie za niewyiawienie spisku. Dalszych uwolnił sąd, wyiąwszy *Guicharda*, który wykroczył przeciw wizerunkom Królewskim.

Z liczby młodych ludzi, którzy teraz znaiomi są pod imieniem *Calicots*, i mieszali spokoyność na teatrze, pociągnięto 4ch do sądu Trzech z nich skazani zostali na 6 miesięcy więzienia i 600 fr. kary pieniężney; 4ty na trzy dni więzienia i 25 fr. kary pieniężney. Porwali się oni byli na wartę. Znaleziono u nich, iż wszyscy od głowy do nog okryci byli iakimś pancerzem z bibuły. Wyszło wiele karykatur na tych *Calicots*, między innemi parodia z sławnego obrazu malarza *Dawid*: „*Przysięga Horacyuszow.*“

Dnia 23go po mszy wyiechał Król karyolką w mundurze jeneralnego Pułkownika gwardyi swo-

iey z Xiężną *Angouleme* i Xiężną *Berry* na popis gwardyi Królewskiey wszelkiey broni, i sześciu legionów departamentowych na Polu-Marsowem. Bardzo wielu cudzoziemców przypatrywało się temu popisowi. Hrabia *Ruppin* przyglądał się z ganku szkoły woyskowey. — Popis ten trwał przeszło trzy godziny. — Hrabia *Ruppin* wychodząc ze szkoły woyskowey, postrzegłszy grenadyera z gwardyi stoiącego na straży przy drzwiach do pokoiow dla siebie dnia tego przeznaczonych, wypytywał go, iakie kampanie odbył; a gdy rzekł, iż kilka ostatnich w Niemczech, odezwał się Hrabia: *Zawsześ był walecznym, i pewny iestem, że równie Królowi twoiemu służyć będziesz.* — Dowiedziawszy się Hrabia, iż ten grenadyer dobrze się zawsze sprawuie, posłał mu w darze złoty zegarek repetyer z takimże łancuszkiem.

Dnia 24 przede mszą wprowadzono do Króla trzech posłańców Papiezkich, którzy przywiezli birety od papieża dla trzech Kardynałów Francuzkich. Po mszy w kaplicy oddał ie Krol Kardynałom. Na pokoiach dziękowali Królowi Kardynałowie, a na każdego mowę tak Król odpowiedział.

Kardynałowi *Talleyrandowi.*

Pokóy, którym Bóg udarował kościół Francuzki przez traktat zawarty z Papieżem, jest naywiększém z dobrodzieystw jego, a wdzięczność zań moja będzie wieczna. Z radością oglądam WCPana przybranego w purpurę Rzymską, którą ci cnoty twoje zjednały; nie śmiem przydać inney pobudki ukontentowania, jakiego doznaię, pobudki niemniey prawdziwey, iak czuley

Kardynałowi *la Luzerne.*

Mile przyymuję wynurzone mi przez WCPana uczucia. Pięknie purpura Rzymska temu przystoi, który, jak ś. Paweł *w okowach, użył czasu wygnania mojego na oświecanie wiernych. Co do mnie, jeślim co wart, to dla tego, żem szedł ciągle za radą twoią przed 43 laty, którąś przy końcu mowy twojey na pogrzebie Dziada mojego objawił.*

Kardynałowi *Beausset.*

Nadzwyczaynie czuły jestem na wynurzone mi przez WPana uczucia; lecz zanadto małe czyny moje wynosisz; wszystko bowiem Opatrzność zdziałała. Miło mi iest niewymównie widzieć cię ubranego w purpurę Rzymską, na którąś cnotami, talentami i długiem cierpieniem zasłużył. Ale nie na tym tylko padole świata cieszą się z nowey do toyności twojey: zapewne i w niebie dway znakomici Prałaci, których popioły pojednałeś, poklaskuią wyniesieniu twojemu.

Tegoż dnia wieczorem, jako w wilią imienin Króla, muzyki 12tu legionow gwardyi narodowey Paryzkiey grały iedna po drugiey pod oknami Królewskiemi. — Był potem koncert na części tarassu przyległey pokoiom Królewskim. — Wszystkie widowiska teatralne były bezpłatne, a rozpoczęły się wszędzie o drugiey.

Ziechali tu temi dniami: Xiążę Alexander *Kurakin* z dwóma synami z *Karlsbadu.* Margrabia *Wellesley* (brat Xięcia *Wellingtona*) z żoną z *Londynu,* Lord *Grenville* z rodziną z Szwaycaryi, i Xiążę Maciey *Radziwill* z *Karlsbadu*

Kościoł Francuzki będzie podzielony na 18 prowincyy duchownych. Stolice Biskupie, które przed rewolucyą od obcych metropoliy zależały, poddane są teraz metropoliom Francuzkim. Będzie 57 dyecezyy. Dwie stolice Biskupie będą miały dwa departamenta, a 28 stolic będą miały po iednym lub kilka okręgow.

A n g l i a.

(*z Korr. hamb.*) *Londyn, dnia 29 sierpnia.* Powrót Lorda *Amherst* z *Chin*, który zawinął był do wyspy ś. *Heleny*, dał powod gazetom naszym do anekdot o Bonopartym, w których czytamy, co następuie: „Lord *Amherst* wprowadzony był do *Bonapartego* dnia 3 lipca. Kapitan *Maxwell* i Chirurg *Lynn* zatrzymali się w przedpokoiu, ale później przypuszczeni zostali także na audyencyą. *Bonaparte*, który zupełnego zdrowia używał, ze zwykłą sobie żywością czynił tyle pytań, i z takim pośpiechem, że na małą ich liczbę odpowiedzieć można było. Usłyszawszy, że P. *Lynn* iest chirurgiem, zapytał go, iakiego się systematu trzyma w medycynie? „zależy to od okoliczności,„ odpowiedział P. *Lynn* „Jednakże spodziewam się, że musi różnić się zupełnie od metody leczenia, którey się na tey wyspie trzymaią; albowiem powtarzaią tu wiecznie toż samo: upuszczenie krwi i *Calomel*, albo sublimat żywego srebra. *Bonaparte* mówił wiele z Lordem *Amherst* o iego poselstwie do Chin. Gdy mu Lord powiedział, iż dla tego nieotrzymał audyencyi u Cesarza Chińskiego, że się wzbraniał oddać mu 19 pokłonow, rzekł *Bonaparte*: „Gdybym ia miał kiedy potrzebę wysyłać do Cesarza Chińskiego z poselstwem, tobym dał instrukcyą, ażeby cesarza w nogi i ieśliby tego potrzeba była gdziekolwiek bądź całować, byleby zamiaru swego dopiąć.„ *Bonaparte* uskarżał się także na obeyście się, iakiego na wyspie ś. *Heleny* doznaie, i dał na ręce Lorda *Amherst* wprzódy już przygotowany list do Xięcia Rejenta, w którym wielką ufność pokładać się zdaie. Wolno Bonapartemu ieździć, lub chodzić po całey wyspie, byleby mu towarzyszył oficer angielski; nie chce iednak tego i woli ograniczać przechadzki swoie w małym obrębie. Kiedy się zbliża do straży angielskich, prezentuią broń przed nim.

Zapewniaią, że Xiążę następca tronu portugalskiego, po zaślubieniu się z Xiężniczką Austryacką, uda się wkrótce z *Rio-Janeiro do Lisbony*, gdzie iako Vice-Król rezydować będzie; Król zaś zostanie w *Brazylii.*

W *Portsmouth* stoi teraz około 300 okrętow rozbroionych. Naywiększy i naypięknieyszy między temi, iako też w marynarce naszey, iest okręt *Nelson* 100 działowy. Na pokładzie tego okrętu, wyiąwszy działa, znayduie się wszystko, czego potrzeba do uzbroienia go we 48 godzinach.

W *Gibraltarze* kommunikacya z *Hiszpanią* przywróconą została d. 7 t. m.

Na ostatnich wyścigach konnych w *Egham*, które rodzina Królewska obecnością swoią zaszczyciła, była tak wielka ciżba, że Xięciu *Gloucester* ukradziono z kieszeni pugilares, mimo mnóstwa znayduiących się tam sług policyi.

Dnia 17 t. m. w *Inverness*, w szkocyi północney, dało się uczuć trzęsienie ziemi.

Lord *Amherst* był w tych dniach na prywatney audyencyi u Xięcia Rejenta, na którey zdawał sprawę z powierzonego sobie poselstwa.

Gazety nasze głoszą teraz następuiące wiadomości o poselstwie Lorda *Amherst* do dworu Pekińskiego: „Dnia 9 lutego 1816 wypłynął z *Portsmouth* Lord *Amherst* na fregacie *Alcesta*, dowództwa Kapitana *Maxwell*, w towarzystwie woiennego Bryga *Lira* i okrętu wschodnio indyyskiego Jenerał *Hawit.* W podróży wstąpili do *Madery*, *Rio Janeiro*, *Przylądka dobrey nadziei i Batawii*, a z taką płynęli szybkością, że w 92 dniach 14,000 mil angielskich (2,800 niemieckich) ubiegli. Na początku lipca przybyło poselstwo do brzegow Chin, i płynęło wciąż Zółtem morzem, gdzie ich Pan Grzegorz *Staunton* spotkał z wiadomością, iż ze czcią będą przyięci. Dnia 9 sierpnia wysiedli w zatoce *Pe Cheli* na ląd, skąd niedaleko do stolicy. W podróży do niey starali się Mandarynowie namówić Lorda, aby się poddał tatarskiemu obrzędowi w Kantonie, czego iednak za przykładem Lorda *Macartney* niechciał uczynić; oświadczył atoli, że wszelkiego uszanowania dla Cesarza zgadzaiącego się z godnością iego narodu złożyć nieomieszka. Obrządku klękania, i dziewięćkrotnego uderzenia czołem o ziemię wymagaią tam nie tylko od posłow wszystkich lennych Królow, gdy przed obliczem staną Cesarza, ale nawet, ile razy poseł Cesarski do nich przybędzie, lub gdy im iaki łakotek ze stołu iego iest posłany. Z powodow przeto łatwych do poięcia ważnym było przedmiotem dla Chińczykow, aby toż samo i Poseł Angielski uczynił; a nawet używali do te-

go groźb, prośb i klamstw podostatkiem, co iednak Pana *Amherst* nieporuszyło. Z tego tedy wzbraniania się nastąpił odjazd naszego Posła z *Pekinu*, a po czteromiesięcznem bawieniu się w Chinach, z kraiu — Cesarz, charakteru impetycznego i grymaśnego, co się ieszcze ciągłem opilstwem pomnaża, zdawał się w chwilach zastanowienia bydź niespokoynym z powodu tak śpiesznego odesłania posła naszego; a nawet samo posłanie za Lordem, aby wymienił podarunki, iasno tego dowodzi. Oświadczyć kazał przytem naszemu Królowi, iż uczucia pełne uszanowania ze strony Króla angielskiego, który dla złożenia mu hołdu z tak daleka poselstwo przysłał, czynią mu zupełne ukontentowanie, i że tylko naganny iest brak obyczayności w Pośle, który naypospolitszey grzeczności uderzenia głową o ziemię niechciał dopełnić. — Podczas przeiazdu Lorda *Amherst* przez kray, obchodzono się z nim z wszelkiém uszanowaniem. Fregata *Alcesta* i Bryg *Lira*, iak tylko Lord na ląd wysiadł, popłynęły na odkrycia, fregata do zatoki *Leatory*, a bryg do brzegów południowo-zachodnich teyże samey zatoki, dokąd zawinęły. Fregata posunęła się, aż gdzie wielki mur Chiński z morzem się łączy, który z pokładu widziano. Obydwa okręty połączyły się przy wyspie *Checa-Ton*, a przy tey okoliczności, rozpoznano prawdziwe położenie brzegów i wysp Tartaryi Chińskiey, i powzięto nieiakie wiadomości hidrograficzne, któremi dawnieysze błędy sprostowane będą. Stamtąd oba okręty popłynęły w stronę południową *Japonii*, i przybyły do wysp *Lion-Kieon* (na dawnieyszych kartach *Liqueio*.) I tu zyskano wiele hidrograficznych wiadomości, i zawarto przyiazne układy z mieszkańcami, którzy dotąd mało są znani, i o reszcie świata nie niewiedzą. W *Grand-Leuchen*, naywiększey z tych wysp, naprawiono okręty wpośród niezliczonego mnóstwa mieszkańców, szczególnych z maley postaci, iak i niektórych własności charakteru. Jest to lud niezmiernie starożytny i niepospolicie wypolerowany. Gdy się nasi lepiey z niemi zapoznali, pokazało się, iż są w naywyższym stopniu gościnni, a po pobycie 6tygodniowym rozłączono się zobopólnie z niemałym żalem. W październiku, *Alcesta i Lira* przybyły do uyścia *Tygrysu*, gdzie Vice Król w *Kantonie* z naywiększą pogardą obchodził się z niemi, niechciał im dać paszportów do wpłynienia na rzekę, i niedał im nawet świeżey wody, ale ią ukradkiem kupować musiano; to samo było co do żywności. Kapitan *Maxwell* mniemał, iż dla samego zaszczytu bandery Angielskiey nie potrzeba prosić o paszport; a lubo Chińczykowie zagrozili mu z twierdzy, potrafił się obronić, wygnać ich z niey, i na wygodnem mieyscu zarzucił kotwicę; nazaiutrz zaś przysłał do niego Vice-Król poselstwo winszuiące mu szczęśliwego wpłynienia na rzekę — Dnia 28 stycznia oba okręty popłynęły do *Macao*. Na *Alcescie* był Lord *Amherst*, a *Lirę* posłano z pismem do Bengalu. Po tém rozłączeniu trafił się przypadek rozbicia, przy którém nikt życia nie utracił. Poseł i iego dwór popłynęli na dwóch statkach do Batawii, 200 mil angielskich, gdzie stanęli we 4ry dni, a reszta osady schroniła się na wyspę, gdzie napastowana od mieszkańców wysp ościennych przy braku żywności, uratowaną nareście została przez okręt nadesłany po nich — W *Batawii* Poseł wsiadł na okręt *Cesar*, i na nim przybył do Anglii.

Niemcy

(*Z gaz. ryzk. Zusch.*) W *Hamburgu* usilnują znowu, ażeby żydzi mieszkali tylko w dawniey pozwoloney im części miasta, i ażeby powrócili do stosunków, w jakich dawniey zostawali; ale senat ma doświadczać w tém nieprzewidzianych trudności. Ze strony obywatelstwa spodziewać się ich nie można; a zatém muszą pochodzić od posłów tych kraiów niemieckich, gdzie żydzi wielką rolę graią. Jest to nowym dowodem niedogodności, jakiey doznaią obywatele kiedy kray ich iest tak mały, że się obcemu wpływowi we własnych sprawach oprzeć nie mogą.

Głoszą, że w *Frankforcie*, równie iak w *Nassauskiem*, przyydzie do skutku połączenie dwóch wyznań. — Połączenie ich iuż od lat kilku nastąpiło w *Monachium*, gdzie w ewanielickim parafialnym kościele dla obu wyznań odprawia się nabożeństwo. W *Bambergu* toż samo było.

Ameryka Północna

Filadelfia, dnia 28 lipca. Jenerał *Vandamme* przybył tu, na okręcie *John*, dowództwa kapitana *Richards*, z *Amsterdamu*.

Z powodu tego, że Prezydenta naszego w podróży jego przyymują wszędzie z paradą woyskową i z wielką okazałością, zapytuie jedna z gazet tuteyszych: „Jest że to Ameryka? Są to obyczaje obywateli rzeczypospolitey?“

Zaprzeczaią tey pogłosce, że rząd nasz ma zamiar weyść w układy o nabycie wyspy jakiey na morzu baltyckiém lub środziemném.

Ameryka Hiszpańska.

Podług gazet angielskich, wiadomości z *Newyork*, nie są przyjazne dla powstańców Ameryki południowey. Jenerał *Ferrand*, pod którego dowództwem było w *Mexyku* 2000 powstańców, przeszedł z całym korpusem swoim do woyska królewskiego. Drugi naczelnik powstańców, imieniem *Gwadaloupe*, z oddziałem 500 ludzi, o 100 mil angielskich od *Vera-Cruz*, miał bydź otoczonym, a o młodszym *Mina*, który poszedł był do *St. Luis Potosi*, powiadaią, że odcięty został od pobrzeża morskiego, i że mu zagraża korpus 5000 Hiszpanów.

Indye Wschodnie.

Granice angielskich wschodnio-indyyskich osad musi Rząd ciągle w stanie obronnym utrzymywać. Nieprzyiacielska siła składa się w większey części z iazdy, która nagle napada, uderza, rabuie, pali, a spieszniey ieszcze uchodzi. Wielkorządca Wschodnich Indyy Lord *Moira*, który pozyskał powszechny szacunek i miłość u Indyan, a nawet bronił ich od nieprzyiaciela, iako ciemiężyciela poddanych kompanii Wschodnio-Indyyskiey, chce urząd złożyć i powrócić do Anglii. Już od lat kilku podał on kompanii propozycyą, aby dla wstrzymania hord, które w otwartem polu walczyć wzbraniaią się, pomnożyła twierdze graniczne, i wzmocniła kordon; lecz kompania, która tylko za większemi ugania się zyskami, a nadal niepatrzy, pomimo nayżywszego odmalowania tey potrzeby, zamilkła, a tym czasem *Pindarowie*, którzy zapewne kryiomo od Xiążąt *Marattów* są wspierani bronią i ludźmi, coraz gorsze zniszczenia czynią, i nareście z czasem upadek zupełny siły angielskiey wschodnio-Indyyskiey zrządzą.

ROZMAITE WIADOMOŚCI

(*Z gaz. ryzk. Zuschau.*) Mówią, że W. Sultan zatrudnia się teraz projektem, który obudwóch jego poprzedników z tronu obalił, t. j. ograniczeniem i karnością janczarów.

W *Rouen* z powodu mniemanego *Ludwika XVII*, słuchano już więcey 70 świadków. Odwołuje się on do świadectwa kilku dawnieyszych Dam dworu.

Ludność Ameryki hiszpańskiey wynosi 13 milionow; jest zatem trzema milionami większa od ludności samey Hiszpanii. (Ludność Stanów zjednoczonych gdy się od Anglii oderwały, wynosiła około 2 milionów, była zatem osm razy mnieysza od ludności W. Brytanii i Irlandyi.)

Pewny Pisarz sądowy w Belgium taki odniosł tego roku pożytek z zasiania żyta Egipskiego: Jedno ziarno wydało 44 łodyg: kłos każdey łodygi miał 6 rzędów, a w każdym rzędzie było 9 lub 10 ziarn. Tak więc iedno zasiane ziarno wydało 2640 ziarn.

Dozwala się drukować Z. Niemczewski Prof. O. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

DODATEK

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO Ner 73.

WILNO DNIA 11 WRZESNIA 1817 ROKU

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— *Wilno* —

Przybyły do tuteyszego miasta JPan *Antoni Finardi* Włoch, Mistrz Woltyżerowania, w dniu wczorayszym dał reprezentacyą na dochód ubogich naytrudnieyszych Sztuk jezdnych oraz skokow zwanych *Salto mortale*. Licznie powtarzane brawo dowiodło, iż cała kompania jego przyniosła zupełną publiczności satysfakcyą; lecz nadewszystko zastanawiał i zadziwiał wszystkich sam JPan *Finardi*, którego nadzwyczayna i niedoopisania zręczność i lekkość dowodzą, do jakiego doskonałości stopnia ciągła wprawa w ludziach przy udzielonych od przyrodzenia zdatnościach dóyść mogą. JPan *Finardi* przy rzadkim swoim talencie połączył czułe serce poświęcaiąc cały dochod z reprezentacyi dla nieszczęśliwych. Publiczność lituiąca się nad biednemi licznie na to widowisko zgromadzić się raczyła. Zaszczycili ie także przytomnością swoią Szanowni nasi naczelnicy rządu i pierwszey dystynkcyi Damy. Dochod całkowity dla nieuczynionego jeszcze obrachunku z kollektorami w następuiącey gazecie przez Towarzystwo Dobroczynności podanym do wiadomości zostanie.

OGŁOSZENIE

3. Intendentski Rząd 1ey Armii z przyczyny niektórych odmian w kwaterniczym rozpołożeniu woysk oney, do obwieszczenia zawieraiącego się w gazecie Litewskiey, o Licytacyach na mąkę i część owsa od 1go Junii 1818 do 1go Januaryi 1819 roku, Przez ninieyszy dodatek oznaymuie: 1mo iż w Guberniach Kałuzkiey i Jarosławskiey dostawka wiktuałow naznacza się nie z 1go Junii, lecz z 1go Januaryi, a zatem na rok cały. 2do W Gubernii Tulskiey nowozaiętey woyskiem 1ey armii, jeżeli kto życzy sobie wziać liwerunek z 1go Januaryi 1818 do 1go Januaryi 1819 roku ma się jawić na pierwszą Licytacyą 12go 16 i 19 a na drugą 20 22 23 Nowembra. 3tio, Jesliby w przeciągu czasu w innych Guberniach trzeba było odmienić termin początkowey dostawki wiktuałow, przed 1 Junii 1818 roku, to o tym osobno obwieszczono nie będzie, lecz każdy wiadomosć o tym poweźmie przy samey licytacyi.

Jenerał Intendent Kankrin.

3. Od Litewsko Wileńskiego Gubernskiego Rządu obiawia się iżby życzący kupić nayduiące się w Wileńskim Kommisaryatskim magazynie włościańskie sukna, to iest: szarego i białego 55.752 arszynow $4\frac{17}{30}$ wierzkow, popannego czyli guniowego 24.694 arszynow 14 wierzkow, w tey liczbie aparynskiego 8,970 arszynow 14wierzkow i ułanskich czapek sztuk 5,685. równie też w Białym - Stoku 13,595 arszynów $3\frac{18}{30}$ wierzkow, w Grodnie 584 arszynow i Mińsku 1,610 arszynow $8\frac{20}{30}$ wierzkow, iawili się do tuteyszey Komissariatskiey Kommissyi dla licytacyi na termina: pierwszy 24, drugi 25, trzeci 26, i dla przetargow 27 teraźnieyszego mca Septembra. Datt w Wilnie roku 1817 mca 7bra 3 dnia. Expedytor Jan Sokołowski.

Naczelnik Stołu Perzanowski.

1 Niżey pisząca się, przeięta nayczulszą wdzięcznością ku JWW. Gabryelowi Houwaltowi, Romualdowi Chrzczonowiczowi i Janowi Stępkowskiemu Sędziom Granicznym Pttu Wileń., niemoże źrzódła swoiego szczęścia zostawić bez opisania choć pokrótce.

Lat dwadzieścia kilka minęło ciągłey niespokoyności i udręczenia — w tym przeciągu czasu nieznałam nigdy szczęscia, do którego każdy się ubiega — bowiem nabywszy maiątek wspólnie z zeszłym mężem moim Merecz Kaułelski w Pcie Wileń., chcąc ostateczny zatargom dyferencyynym ze wszystkiemi przygraniczaiącemi położyć koniec, poddaliśmy się wyrokowi Sądu Podkomorskiego, któremu zdało się naywięcey nas uciążyć — Poczem ukończywszy z dalszemi kombinacyynie, z JW. Ignacym Piłsudskim Podczaszym Litew. i Kawalerem, od maiątku iego Merecza Michnowskiego drogą Appellacyi rospoczęlismy proceder — Rożne okoliczności, zmiany sądownictw, śmierć in tractu tego męża moiego, przeciągnęły zawsze w iednos aywney niespokoyności i ciężarach koniec tego proce deru, aż do roku teraźnieyszego, w którym zesłani powyżsi Urzędnicy, pod Prezydencyą JW. Houwalta męża z zasług i cnoty znaiomego, po wysłuchaniu wywodu i probacyi całey sprawy, skłaniaiąc ciągle strony do kombinacyi wz ąwszy do namowy, kiedy szalę sprawiedliwosci wyrównali, kiedy mieli ogłosić swóy wyrok; dalecy od wszelkiego stronnictwa, powodowani samą sprawiedliwością, użyli całey mocy powagi swoiey do zapobieżenia, tak kolei, iako też i przykrym następnościom, skłonili strony do kombinacyi z ofiarą własnego swoiego funduszu — dźwignęli więc przez to zpod dwódziestokilkoletniego ciężaru, który ciągle truł spokoyność i niszczył sytuacyą.

Ta więc ich powaga i medyacya, ile na sercu moiém uczyniły wrażenia nayczulszey wdzięczności, słabe i mdłe zjaśnienie, piórem uczuciom moim odpowiedniego rysu dać niemoże — Błagać tylko Niebios pozostaie, oby! takimi osobami zapełnione były urzęda; wtenczas tylko obywatelska spokoyność razem z bespieczeństwem fortuny pewną, a pieniactwo i intryga dla wszystkich obrzydłemi i nienawistnemi, byłyby — 1817 roku Augusta 3 dnia.

Katarzyna Wierzbicka Chorążyna b. w. pol.

2. Excerpt z Protokułu Potocznego Ziemstwa powiatu Dziśnieńskiego w Dacie niżey wyrażoney zapisanego zażalenia pod pieczęcią Urzędową Ziemską stronie rekwiruiącey iest wydan.

Roku tysiąc osmset siedmnastego mca augusta dwódziestego drugiego dnia. Imieniem mnie niżey podpisanego Sylwestra Lennika na starozakonnego Mowszę Jekowicza mieszkańca Święciańskiego czyni się zażalenie z następnych pobudek: iż co żalący się w roku biegaiącym 1817 mca Iulii 16 dnia będąc w miasteczku Uszaczu Witebskiey Gubernii Lepelskiego powiatu nayniewinniey pozostał prześladowanym, w którey prozekucyi Obżałowany z tłumem żydow podobnych sobie, wymogłeś na Załuiącym się oblig na summę rubli assygnacyynych tysiąc z terminem opłaty sześć miesięcy. Jakowy, kiedy nie może bydź, a nawet i niepowinien swey bytności, mieć iako przemocnie nabyty, tak samo z siebie upadaiąc, aby znaczenia swego niemiał, przelanym niezostał; dla zastrzeżenia o tem powszechność obiawia, iż zatym obligiem nie pożyczał, i za onym tysiąca rubli niezostaię dłużnym; lecz ony upadkowi i powrótowi oddany bydź powinien, i gdyby facyendą jakową niedostał się komu, tak iak przemocą i nieprawnie nabyty. Przed aktami Ziemskiemi Dziśnieńskiemi zapisuiąc zażalenie, do Kuryera Litewskiego, dla potróynego umieszczenia w ostrzeżeniu powszechności podać deklaruię. U tego zażalenia podpis aktora tak się wyraża: Sylwester Lennik.

Zgodno z Protokułem Felix Leszkiewicz Z. P. D. Regent.

2. Excerpt Oświadczenia z Protokułu Potocznego Grodzkiego Powiatu Wiłkomierskiego w dacie po niżey wyrażony zapisanego et eorundem pod pieczęcią Urzędową Grodzką Wiłkomierską iest wydan.

Roku tysiąc ośmset siedmnastego mca augusta dwódziestego ósmego dnia. Oświadczenie w Imieniu niżey podpisanego w następney rzeczy: Zeszły ś. p. Konstanty Soroka Sędzia Grodzki Wiłkom. powiatu ostateczną wolą rozrządził folwarkiem swym dziedzicznym Kursami i lubo między Sukcessorami rozwinięty był Process. Gdy iednak bilans Interessow odkryty wyrokami rożnych Juryzdykcyow kiedy został. A oświadczaiący się tradycyynym Possessorem folwarku Kurs. Kiedy teraz cała Siesiczyzna połączoną została przez Remissę Sądu Appellacyynego Granicznego Pttu Wiłkom. i Sąd Graniczny Wydziałowy czyli Departament na rozpoznanie Dekretu Podkomorzego Kościałkowskiego i całkowite rozgraniczenie już rozwinął swą juryzdykcyą a folwark Kursze będąc naturą Siesiczyzny

kutkom Remissy odpowiadać gdy iest w powinności; przeto świadczący się ogłasza iżby Sukcessorowie, ci wszyscy którzy siebie uzną bydź należności dla podięcia kosztow w utrzymaniu Sądu stosownie do organizacyi Granicznej tysiąc ośmset dziesiątego roku 8bra szóstego dnia paragrafu trzydziestego trzeciego i skutków zakraczonych Remiss w Sądzie Appellacyynym Granicznym Wilkom. a by stawali w Siesiczyznie i niewiadomością nie składali się niniejszym oswiadczeniem nawet prócz Publicznego w aktach zapisania że trzykrotnie przez Gazetę ogłosi zapowiada i podpisuię ręką swą, w Protokule tak podpisano—Takowy manifest podpisuię iako Aktor Konstanty z Wolda Mejor b: Ziem. Wilkom. Sędzia.

Correctum Benedykt Swiderski G. W. Regent.

3. Od Rządu Gubernialnego Wileńskiego. Z powodu nie jawienia się w tym Rządzie żadaiących nabydź z publiczney licytacyi maiątku Szyrwint byłego połorcy akcyzyyney opłaty Houwalta, zastępuiący mieysce tuteyszego Cywilnego Gubernatora, JW. Vice Gubernator Hrabia Plater Zyberk, polecił temuż Rządowi opublikować przez Gazetę, iż gdy konstytucyami i Ukazem pod datą 19 mca lutego 1803 roku o zapisach i umowach postanowiono: że takowe swoię moc i skutek mieć powinny, nie od dnia nastania ich i zeznania w aktach iakiego Powiatu, lecz od czasu wpisania do akt tego powiatu, w którym maiątek leży, albo Głównego Sądu tey samey Guberni, a podług daty tego opisania, pierwszeństwo Dokumentów i długow powinno bydź uważane: a zatem wedle tego porządku będzie ochroniony nabywca maiątku Szyrwint, zapłaciwszy długi zaaktykowane do czasu wzięcia przez Houwalta Mińskiego odkupu, to iest do roku 1811 i oddawszy do skarbu, podług oświadczoney ceny, resztę summy na dopełnienie remanentu na Houwalcie, wolnym będzie od wszelkiego poszukiwania dalszych Kredytorów. W skutek czego i za rezolucyą, w dniu 4 sierpnia nastałą, Rząd Gubernialny Wileński ogłaszając otem, do przedania z publiczney licytacyi dla dopełnienia odkupowych remanentow tak wzmiankowanego maiątku Szyrwint Houwalta, jako też i Pręczników Jego Obywateli, Jana Ciechanowięckiego Kazimierzowa z 39 duszami, Adama Ciechanowięckiego Podbrzezia z 95 duszami: oraz Piotra i Jana Zienkowiczow domu murowanego w Wilnie pod N 394 położonego, terminy powtórne naznaczył: pierwszy 20, drugi 25 a ostateczny dnia 30 mca Listopada roku teraźnieyszego. Przeto chcący nabydź pomienione maiątki i dom, maią stawać na te terminy dla licytacyi do tegoż Rządu. Datt Roku 1817 mca sierpnia 20 dnia.

Sowietnik Ławrynowicz.
Sekretarz Kazimierz Nowicki.
Naczelnik Stołu Kowalewski.

3. Niżey podpisany maiąc Aptekę moią własną w Domie Starozakonnego Michela Fáywiszowicza Zetla Kupca Obywatela Wileńskiego na przeciwko Ratusza pod znakiem Lwa, gdy takową Aptekę ze wszelkiemi Medykamentami przeniosłem do domu własnego byłego dawniey Preyssow na wielkiey Zamkowey ulicy pod Nrem 78 położonego, obok Ryneczku gdzie stanowią się Remizowe drążki i w onym zwyczaynym porządkiem lekarstwa Expedyjuję pod tymże samym znakiem Lwa, przeto tych którzy dotąd pokładali we mnie łaskawą swoią ufność o przeniesieniu się moim i moiey Apteki uwiadamiam.

Michał Machnaur Aptekarz aprobowany.

2. Dom murowany z pięciu pokoiow, sali, i izby oficyney, z piwnicą i lodownią, z placem przynim obszernym, z ziemią użyteczną na ogrody, z brzegiem rzeki wilii na przedmieściu Łukiszkach w Wilnie pod Nm 886 położony, po zeszłym JP. Onufrym Białyni z Exdywizyi wyrokiem Sądu Exdywizorskiego Ziem. Wilkom. na rzecz nieletnich (po zeysciu ś. p. JPana Kazimierza Lipińskiego Obywatela Wileń.) pozostałych Sukcessorow przyznany, przez opiekunow Jchże urzędownie obięty, iest do zaręczenia. Zyczący ony wziąść wroczną tenutę, lub więcey, zechce zgłosić się do opiekunow w mieście Wilnie mieszkaiących.

Maciey Pawłowski Bm GW.

3. *Niżey podpisany podaię do publiczney wiadomości że w Roku teraznieyszym Julii 25 dnia w Guberni Wileńskiey w powiecie Trockim w folwarku Olkienikach skradziona została szkatuła z papierami ważnemi a szczególnie obligi mnie służące iako to: jeden oblig pod datą 1816 Apryla 23 dnia od JW. JPana Adama Litwora Chreptowicza Podkanclerza i Graffa na czerw zł. 300, drugi obli pod datą 1816 apr. 26 dnia od JPana Piotra Zaciewicza Chorążego b. W. polł. na czer. zł. 200 i trzeci od JPana Antoniego Kaznowskiego na rubli sr. 65, 3ci od JPana Antoniego Kaznowskiego na rubli sr. 54 czwarta karteczka po żydowsku pisana od Arona Hirszowicza aręda za karczmy zieloney do starostwa Olkinickiego przynależney na rub. srebr. 60; a zatym upraszam przezacney publiczności ieśliby kto takowe obligi okazał czyli życzył zastawić lub też chciał odebrać za onemi summę w gurze wymienioną, aby nikt niewypłacał a jeśli okażą się w czyimkolwiek ręku takowe obligi przytrzymać upraszam i donieść do Olkienik, gdzie takowy zupełną odbierze nadgrodę.*

Kazimierz Towgin Chorąży b. Woysk Pol.

2. Sąd Podkomorsko-Exdywizorski w dobrach Polnach JWW Jankowskich w Powiecie Oszmiańskim leżących Exystuiący, w dniu 8 miesiąca 7bra rozpocznie pronunęte Dekretu w Sprawie Konkursowey JWW. Jankowskich a ich Kredytorami zapadłego, ażeby więc interessowane strony do dóbr Polan jawiły się Sąd obwieszcza. Datt roku 1817 augusta 30 dnia.

Mikołay Pomarnacki Sędzia Ziemski Wileński Exdywizor.

2. Sąd Podkomorsko-Exdywizorski na maiątek WW. Syruciow remissą Departamentu Wileń. wyznaczony i dotąd w maiętności Syrutyszkach w Ptcie Rosien. trwaiący za oświadczeniem zgodnym przez wszystkie strony (od których stanność oswiadczona) że dla nie ukończonego przez Komornika Pttu Brasław. WJP Stanisława Borowskiego wymiaru maiątkow Konkursowi uległych (do ktorego Remissą Departamentową i Dekretem sądu niniejszego pomieniony Komornik między innymi wyznaczony i samiem pomiarą maiętności Syrutyszek i Poni. wieża ziął się strony odwołania Sądów potrzebuią: wyrokiem dnia 27 aug. roku 1817 przeznaczywszy aby pomieniony Komornik w ciągu tygodnia od daty tegoż wyroku do mieysca obowiązkow (o co iuż przesłana rekwizycya) przybydź powinny, ukończeniem dzieła ziął się i one do pierwszego dnia oktobra roku teraźnieyszego Sądowi niniejszemu w przepisaney Dekretem odkładowym tego Sądu co do planow i summaryuszow pełności złożył: zmuszonym został sądy swe do rzeczonego dnia 1 oktobra odroczyć, lecz z warunkiem: że za nie przybyciem Komornika Borowskiego w ciągu tygodnia, strony będą obowiązane z liczby Dekretem Remissyynym i odkładowym Sądu niniejszego wyznaczonych, a za ich nieprzybyciem tedy innych przysięgłych świadectwami o doskonałości sztuki jeometryczney zaszczyconych Komorników użyć i ze wszystkie strony na wzmieniony termin z dowodami swych pretensyow i zupełną gotowością sub amissione causae w myśl wydanych o tem awizacyy bez żadnych wymówek i przyczyn stanąć, a także względem pretensyow o funduszę duchowne przyniesionych, kommunikacya do władz duchownych i iedności Ewangelicko-reformowaney przesłać postanowiwszy, że w pomienionym ostateczno-odkładowym terminie rozbiorem oczywistego rozpoznania całkowitey sprawy zamie się awizować strony przez trzy Numera Gazety Kuryera Litto zadeterminował i awizuie. Roku 1817 mca aug. 28 dnia.

Leonard Wolmer Podkom. Pttu Rosień. Prezydent Exdyw.
Urban Jazdowski Prezydent Ziem. Wileń. Exdyw.
Antoni Sakiell Pisarz G. Pttu Rosień Exdywizor.
Sądu Podkomorsko Exdyw. Rejent Antoni Czerniński.

2. *Z Instancyi W. Piotra Bogorskiego Sędziego Granicznego Kobryńskiego w imieniu własném oraz żony i nieletnich dzieci czyniącego przez poszczególne Pozwy w Aktach Ziemskich Kobryńskich zeznane, pozwani są przed Sąd Ziemski Nowogrodzki JWW. i WW. Mirosławska Podkomorzyna Inowrocławska, Umińscy, Swierczyńscy, Stępowscy i dalsi zeszłego Stanisława Umińskiego Szambellana Sukcessorowie, aby więc na kadencyi następney Oktobrowey stawili się ku rozprawie, obwieszczaią się.*

2. Przysądzona z Exdywizyi maiątku W. Tomasza Pruszyńskiego w Guberni Mińskiey, dla obywatela Wileń. Macieia Maxa, Scheda, z 75ciu morgow i 213 prętow Lasu budowlowego średniego, nie daleko Mińska, w nowym Dworze położenie maiąca, iest do przedania. Zyczący nabydź oną, zgłosić się zechcą do JP. Germana Marszanego w Mińsku maiącego do przedaży zlecenie.

Wyjeżdżają za granicę

(Ogłasza się po raz trzeci)

WW. *Wacław*, Kapitan woysk Polskich, i *Paweł*, Sędzia Graniczny Pttu Lidzkiego, bracia rodzeni *Dłuscy*, do Holandyi na rok ieden.

2. Niżey podpisany metr fechtowania ma honor uwiadomić Prześwietną Publiczność że dawać będzie lekcye fektow tak na szpady iako i pałasze. Mieszka na Łotoczku Nro 101 w domu JP. Roehra Złotnika, Leksiet.

---

1. W Sądzie Ziem. Ptu Wileń w sprawie między JW. Eustachym Chrapowickim, Kamerjunkrem Dworu Jego Imperatorskiey Mości debitorem, a WW. Johanną z Wolskich Szamb. b. D. P. Klemensem Szamb. Michałem Maiorem w. Pollch i Kawalerem Jezierskiemi zeszłego Kazimierza Jezierskiego następcami ewiktorami obligu JW. Chrapowickiego, a Jego kredytorami, i niżey podpisanym w rzędzie onych liczącym się za Ukazem Rządzącego Senatu przez Chrapowickiego uzyskanym ciągiem przeszło niedziel 12 rozbieraney w dniu 5m mca Junii bieżącego roku zaledwo w materyi obligowey kassuiący, własnoręczny oblig Chrapowickiego na summę rub. sr. 9000 w roku 1810m apr. 23 Szamb. Jezierskiemu wydany a od tego był Prezyd. Grodz. Wileń Józefowi Houwaldowi następnie od Houwalda za opłaceniem pełney summy niżey podpisanemu przelany, w podpisie niezaprzęczony p. trzy lata niemanifestowany, we wszelkiey formie stosownie do zasad prawa sporządzony, przy zaszłych rozpisach ogłoszony został Dekret, dotkuięty uciążliwością niżey podpisany takowego wyroku obniosł appellacyą do Sądu Głównego Depar. 2go po dopuszczeniu którey w regestrach appelacyynych zapisał aktorat a gdy dla zagęszczonych w tey Juryzdykcyi regestrow prędkiego rozbioru sprawy doczekać się niebędzie mozno niżey podpisany chcąc dla siebie zabezpieczyć fundusze na odpowiedź przechodzącey sto tysięcy zł. pol. summy na wydawaiących obligi lub przelewy tychże obligow czyniących, poszukiwać się maiących, czynie się bydź w obowiązku ostrzedz publiczność aby maiątku kamerjunkra Chrapowickiego różnemi układami familiynemi donacyami nową pożyczką (tak iżby niżey dopisany satysfakcyi mieć niemogł) obarczać onych nikt niesmiał i odpowiedniego w czasie dla niżey podpisanego nieznmieyszał funduszu, podobnież Sukcessorowie zeszłego Kazimierza Jezierskiego iako przez ich oyca wydany był przelew obligu Chrapowickiego ewinkować i za ony odpowiadać będąc obowiązani zyskiwać nowego kredytu niemogą, chroniąc w całości fundusz po oycu pozostały aż do rozwiązania w wyższey Juryzdykcyi od kogo niżey podpisany własność swą będzie mógł uzyskać, i w tym przedmiocie w aktach Ziem. Ptu Zawill: niżey podpisany oświadczenie zaniosłszy brzmienie onego w gazetach zamieścić postanowił.

W Imieniu JW. Buczyńskiego b. Podkom. Ptu Zawill. Antoni Sielicki Adwokat Subselium Zawill.

---

1. Wedle Ukazu Jego Imperatorskiey Mości Samowładnącego całą Rossyą &c. &c. &c.

Po Dekrecie Dyllacyynym Ziemstwa Nowogrodzkiego w skutek Remissyi Sądu Głównego 2go Departamentu Grodzieńskiego roku 1817 mca Junii 6 dnia z iednemi oczewiście z drugiemi niestannie zapadłym amissyą na niestawaiących Kredytorow w następuiącym na kadencyą oktobrową przyyście zapowiadaiącym, Pozew Edyktalny a z niestannemi loco peragende executionis przed Sąd Ziemski Nowogrodzki z Instancyi Urodz. Franciszka Zaby Szambelanica który wynosi ninieyszą adcytacyą po Star. Jochela Szlomowicza Sobolowa, Nochima Towelowicza, Izraela Leybowicza Gryszpana, Berkę Maudelowicza, Icki Mendelowicza wexlarzow Wileńskich, Ayzika Abramowicza Lande Lidz. Hirsze Eliaszowicza Kintzberga Nosela kusznierza faktorow wexlarskich, Wileńskim Obywatelom oraz Markusa roznoszczyka i dalszych Kredytorow i Pretensorow i od ich wlewkonabywców, którzy pozywaią się w prośbach z niestannemi uznania warowania loci standi a ze wszystkiemi o zrealizowania waluty pożyczonych przez nich pieniędzy na wymuszenie nad walutę Inskrypcye opowrot nazad przelanych załuiącemu się na różne Imiona summy Inskrypcye, co się zaś tycze Nosela kusznierza faktora wexlarskiego (który oblig na 1800 rubli srebrnych od Józefa Szadurskiego Leybie Peysachowiczowi wydany od Berki wexlarza Załącemu się przyniosłszy takowy niby dla zapisania przelewu na Imie Załącego się do siebie wziął i ony dotąd u siebie utrzymuie) Sądzenia Extradycyi takowego obligu dla kogo z przepisu prawa wypadnie, a potrącenia tey summy od dwóch obligow *iednego* Berkowi *drugiego* Ickowi Mendelowiczowi przez Załącego się wydanych a ieżeliby Nosel nie stawał do potrzebnego zdjęcia z niego Examinu nakazania przez Zwierzchność policyi onego stawienia, lub też na Jego wspólnikach Sądzenia wszystkich Pretensyi ex re Jego dla Dellatora wynikłych o uznanie Załącemu się bliższości do dowodu i odwodu o kassatę nad walutę wyrzeczonych Inskrypcyi, oraz Sądzenia tego wszystkiego co czasu sprawy dowiedzionym będzie zwolną poprawą tey żałoby. Roku 1817 mca augusta 28 dnia, Woźny świadczę iż kopią tego Edyktalnego Pozwu z Instancyi WJP. Franciszka Zaby Szambelanica po Starozakonnych Jochela Szlomowicza Sobolowa, Nochima Tewelowicza, Izraela Leybowicza Gryszpana, Berkę Mendelowicza, Icki Mendelowicza wexlarzow Wileń. Ayzika Abramowicza Laude Lidz. Hirszę Eliaszewicza Kintzberga, Nosela kusznierza wexlarskich faktorów, oraz Markusa roznoszczyka i dalszych Kredytorow i Pretensorow i od ich wlewkonabywców przed Sąd Ziemski Nowogrodzki na kadencyą oktobrową wyniesionego, iako po nieosiadłych i w mieszkaniach znaleść się nie mogących w mieście Wilnie do Bramy Zamkowey przybiłem, i obok tego ninieyszy Edyktalny Pozew dla lepszey wiadomości podać do Gazety Kuryera Litto poleciłem.

Bonawentura Bancewicz W. P. W.

Roku 1817 mca 7bra 10 dnia, przed aktami Ziemskiemi Powiatu Wileńskiego stawaiąc obecnie Woźny wyżey wyrażony takową relacyą pozwu zeznał.

Przyiąłem Józef Towiański Ziem Ptu Wileń. Regent.

---

1. Za dekretem remmissyynym Sądu Głów. Litew. Wileńskiego 2go Departamentu 1817 roku Junii 1 dnia zakroczonego dnia 20 sierpnia roku i miesiąca teraźnieyszego do Dóbr Masłowczyzna zwanych w powiecie Rosieńskim położonych do dziedzictwa WW. Piotra i Karoliny z Janczewskich Strawińskich Małżonkow Sędziów granicznych Rosień na akt exdywizyi w komplecie poniżey podpisanym zjechawszy, po zapisaniu odkładowego wyroku w rodzaiu sprawy konkursowey zwyczaynego, powtórny zjazd Sądu Exdywizorskiego na dzień pierwszy miesiąca października roku bieżącego naznaczył w którym terminie żeby wszyscy Wierzyciele i Pretensorowie do dóbr Masłowczyzny i dalszego funduszu WW. Strawińskich stosuiący swe pretensye dla popierania onych z dowodami stawali Sąd exdywizorski zawiadamia. — Niestawaiących zaś, a tym samym niepopieraiących swych pretensyow, że w ammissyą poda i zapisze obwieszcza. Dat. 1817 roku sierpnia 11 dnia.

Dominik Mikucki Sędzia Ziem. Rosień. Prezydent Exdywizor.

Jan Stankiewicz Pisarz Ziem. powiatu Szawel. i Exdywizor,

Michał Doliwa Syruć Pisarz Grodz. Kowień. i Exdywizor.

Antoni Ostrowski Ziemski Rosień. i Exdywizorski Regent.

---

1. Niżey podpisany będąc pociągnionym przez swoich Wierzycieli i Pretensorow do Lit. Wileń Głów Sądu Cywilnego Departamentu dla uczynienia imże należney rozpłaty podziałem massy Dóbr leżących, a za pośrednictwem Szanownych osób pozyskawszy wspólną dogodność skłonienia się do środkow ugody; któraby się gruntowała na wspólnych pożytkach, w skutku takowego zamiaru ma za powinność obwieścić i razem upraszać tychże JWW. i WW. Kredytorow, aby z dowodami swojego pretensorstwa raczyli na dzień 22 Septembra idącego roku przybyć albo przez siebie albo umocowanych Pełnomocników do miasta powiatowego Rosień. dla wykonania układów wzaiemną w rzeczy konkluzyą przynieść zdolnych. — Niżey podpisany starać się będzie ze strony swoiey dowieść, ile dlań iest miłą powinność aby zachował wiarę publiczną i uiścił się przyzwoitemi środkami z właściwych opisów, jakowe rzeczewiste cele trafić mogą do właściwego zakresu jeżeli wzajemną wsparte zostaną skłonnością. — Dat. w Geryszach 1817 mca 7bra 8 dnia.

A. Micewicz Marszałek b. Rosieński.

---

1. Podaje się do wiadomości W. JPani Rakowskiey z familii Rakowskich na Żmudzi zamieszkałych, córce oyca Jana Rakowskiego Podpółkownika b. w. Pol., a siostrze Józefa Rakowskiego iżby Ona, lub (gdy już umarła) jey potomstwo, albo naostatek familia jey matki, stawiła się do Klasztoru kowieńskiego XX. Karmelitow Bosych, do JX. Sylwestra Wilczyńskiego, dla powzięcia wiadomości i upewnienia się o obligu naprzód Oycu Janowi Rakowskiemu, w Roku 1794 wydanym na 100 czerwonych złotych z procentem 7 od lat 8, za tęż summę nieopłacanym; a który to oblig po śmierci Jana Rakowskiego, służył jego synowi Józefowi Rakowskiemu; ten zaś w obecności świadków JXX. Sylwestra Wilczyńskiego i Roberta Ławrynowicza Karmelitow Bosych, przelał swey siostrze JPani Rakowskiey, która się tu wzywa, do pomienionego Klasztoru. Dat w Wilnie 1817. Roku dnia 6go Septembra.

X. Sylwester Wilczyński Karmelita Bosy.

---

1. W domie WW. Mejerow pod S. Mikołajem pod Nrem 368 znayduią się mieszkania, górne i dolne, pojedyncze, podwóyne i potróyne, oraz staynie, wozownie, i sklepy, do najęcia; ktoby so-

bie życzył żaiąć, zaydzie do zarządzaiącego w tymże Domie, w bramie poprawey stronie na górze. Dat roku 1817 miesiąca Septembra 7 dnia.

---

2. W Kardynalii (wszedłszy na dziedziniec po lewem ręku trzecie wschody) znayduią się oddane w Kommis do przedania dwa Pantaleony, ieden o sześciu oktawach, drugi o pięciu i pół, roboty sławnego *Antoniego Walter* z Wiednia, Instrumenta te są tonu przedziwnego, drzewa bardzo pięknego, i z ozdobami srebrnemi. Za kilka tygodni będzie można dostać w tymże mieyscu (na żądanie amatorów sprowadzony) *Pantaleon* z pięcią pedałami i z tak nazwaną muzyką *Janczarską*. Każdy ze znawców przekona się o rzetelney wartości takowych Instrumentow.

---

2. Dzieło o teoryi muzyczney pod tytułem:, *Traktat Akademicki o prawdziwey sztuce muzyki &c.* „ dostać można tylko u samego autora Jana Dawida *Hollanda*, w Kardynalii (po lewey ręce na trzecie wschody). Cena exemplarza tego dzieła czerwon. złł. 3.

---

3. Doświadczenie mi pokazało, że Prześwietne Obywatelstwo częstokroć potrzebuje człowieka, doskonale umieiącego czytać dawne ruskie dokumenta, i mogącego one, czy jakiemikolwiek literami, to jest polskiemi, lub teraźnieyszemi Rossyyskiemi przepisywać; czyli też na którykolwiek z tych języków tłómaczyć; lecz nie wiedząc o mieyscu jego mieszkania, w wyszukaniu ma trudność: z tego powodu ja niżéy podpisany, który niejednokrotnie w takowey potrzebie usłużyłem, oznaymuję iż mieszkam w mieście Mińsku, w części drugiey, w kwartale 18 w domie Oyca mojego odstawnego Auditora Antoniego Korybuth-Daszkiewicza, na nadbrzeżney ulicy Michałowskiey, pod Nm 129 w chęci usłużenia w tym względzie, lub też w dalszych rozmaitych Tranzaktowych czynnościach; jeżeli od tey daty w przeciągu sześciu niedziel będę potrzebowany.

Athanazy Korybuth-Daszkiewicz.

---

3 Roku 1817 Julii 10 dnia, iako w terminie z obwieszczenia na dniu 27 Junii w Dołhiniczach położonego, a dnia 6 Julii idącego roku przed Aktami Ziem. Ihumeńskiemi zeznanego właściwem, Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w zupełnym komplecie, ad fundum tychże Dołhinicz zjechawszy, że, po zareassumowaniu aktu Exdywizyi, w porządku rozwiązania, od samego Aktora, W. Tomasza Wieczora Rott. i od jego w liczbie tylko dwóch stawaiących Kredytorow wniesionych żądań, dla przedstawionych, a zgodnych ze słusznością przyczyn, ostateczną czynność Sądu swoiego na dzień 20ty Xbra teraźnieyszego 1817 roku odroczył, tegoż W. Wieczora Rott. (za złożeniem się w têm terminie sądowego kompletu) aby do Kancellaryi Exdywizorskiego Sądu dla zapozwanych JWW. i WW. Zawiszow, Zabiełłow, Nowomieyskich, Jodkow i Grafa Denisowa w przeciągu dni trzech kopiią ze Spraw złożył, ci zaś zapozwani poszukuiących się zbiegow, aby statuicyą dopełnili, sub pœnis zobowiązał, toż W. Adama Horaina przez pierwozjazdowy wyrok do pomiary naznaczonego Komornika, iżby ten, na takowym terminie ze wszelką gotowością in fundo Dołhinicz osobiście znaydował się, oraz wszyscy Kredytorowie i Pretensorowie W. Tomasza Wieczora o terminie z nastałego odroczenia wypadaiącem świadomemi będąc, onego pilnowali się, wezwać postanowił, przez niniejszą Awizacyą, dla opublikowania trzykrotnego do gazety Kuryera Litewskiego podaiącą się, zawiadamia się — Działo się na Sessyi sądowey 1817 roku Julii 12 dnia — Ignacy Bucewicz Podsędek Ziem. Mińsk, Exdywizor, Benedykt Bołtuć Pisarz Ziem. Słuck. Exdyw., Józef Stecewicz Podsędek Ziem. Borysow. Exdyw.

Zgodność z Protokułem zaświadczam: Ignacy Mroczkowski Ziem. Miń. Dekr. i Exdywizorski Regent.

Nowe Dzieła.

2. W Xięgarni XX. Pijarow na ulicy Dominikańskiey u Alexandra Żołkowskiego, są do przedania następuiące dzieła.

Kazania Niedzielne X. Franciszka Godlewskiego część 1sza — dzieł Tom II. 8vo w Wilnie. 1817 kop. 50.

Instrukcyie do układania po Gymnazyach i szkołach powiatowych, zapisow w przedmiotach różnych nauk, wydane od Rządu Głównego szkoł, 8vo w Wilnie 1817 kop. 35.

Początki czytania dla dzieci bez A B C, i zgłoskowania przez F. Gedyke — z Niemieckiego zastosował do polskiego ięzyka Jan Bobrowski in 4to w Wilnie 1817 rub. 1.

Abecadło w kartkach z stosownemi do każdey litery polskiey obrazkami kop 50.

Souriade (la) poëme en X. chants D'Ignace Krassitski, traduit du Polonais en français par J. B. Lavoisier — (obok z textem polskim) 8vo w Wilnie 1817 rub. 1.

Sposob zachowania drzew owocorodnych od wymarznięcia przez M. Wazgirda, 8vo w Wilnie 1817 kop. 10.

Gryzelda powieść kop: 10.

Fizyka Mechaniczna E: G: Fiszera — notami przez Biota powiększona, 8vo 2tomy w Wilnie 1817 rub: 2.

na pocztowym papierze rubli 3.

Zbiór krótki początków Fizyki przez S. Stubielewicza 8vo w Wilnie 1816. kop. 75.

na pocztowym papierze rubel 1.